

# WYROK

**W I M I E N I U**

**RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**Dnia 22 czerwca 2018 roku**

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Ziolecka (spr.)

Sędziowie: SSO Ewa Taberska

SSO Małgorzata Winkler-Galicka

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Langocz

przy udziale Jacka Derdy Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2018 roku

sprawy **M. S. (S.)** o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego M. S.

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 1 marca 2018 roku, sygnatura akt VIII K 573/17

1. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. G. kwotę 147,60 złotych brutto tytułem zwrotu nieuiszczonych nawet w części kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym,
3. zwalnia skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym od uiszczenia opłaty za II instancję.

/-/Małgorzata Winkler-Galicka /-/Małgorzata Ziolecka /-/Ewa Taberska/

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2017 roku, sygnatura akt III K 227/17, Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział III Karny umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego odnośnie kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 19 września 2012 roku w sprawie III K 52/12 oraz uznał się niewłaściwym do rozpoznania sprawy o wydanie wyroku łącznego odnośnie wyroków Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 8 listopada 2016 roku w sprawie VIII K 722/16, Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda z dnia 14 czerwca 2017 roku w sprawie III K 324/17 oraz Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2017 roku w sprawie VIII K 280/17 i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w Poznaniu jako sądowi właściwemu. Sprawę zarejestrowano pod sygnaturą VIII K 876/17, a ponieważ było już wcześniej wszczęte postępowanie o wyrok łączny z wniosku skazanego – sprawę tą połączono ze sprawą VIII K 573/17.

Sąd I instancji ustalił, że M. S. został skazany prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w Poznaniu z dnia 8 listopada 2016 roku w sprawie VIII K 722/16 za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i art. 278 § 5 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 10 stycznia 2016 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w związku z art. 12 k.k. popełnione w dniu 10

stycznia 2016 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w związku z art. 286 § 1 k.k. w związku z art. 12 k.k. popełnione w dniu 10 stycznia 2016 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary połączono i orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, która to kara łączna pozbawienia wolności jest wykonywana od 27 grudnia 2016 roku do 27 grudnia 2018 roku,

II. Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 14 czerwca 2017 roku, w sprawie III K 324/17, za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w związku z art. 12 k.k. popełnione w okresie od 4 do 13 lutego 2016 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w związku z art. 12 k.k. popełnione w okresie od 4 do 11 lutego 2016 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary połączono i orzeczono karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności, która to kara łączna pozbawienia wolności będzie wykonywana w okresie od 24 czerwca 2020 roku do 24 lipca 2012 roku,

III. Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2017 roku, w sprawie VIII K 280/17 za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w związku z art. 275 § 1 k.k. w związku z art. 278 § 5 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 15 lutego 2016 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, która to kara pozbawienia wolności będzie wykonywana od 27 grudnia 2018 roku do 24 czerwca 2020 roku.

Wyrokiem łącznym z dnia 1 marca 2017 roku Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, na podstawie art. 85 § 1 - 3 k.k. i art. 86 § 1 i 4 k.k., połączył kary pozbawienia wolności wymierzone skazanemu M. S. wyrokami wskazanymi powyżej w punktach I, II i III i wymierzył mu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności, przy czym na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet wymierzonej mu kary łącznej pozbawienia wolności okres odbywania kary pozbawienia wolności w sprawie VIII K 722/16 od dnia 27 grudnia 2016 i nadal, w pozostałym zakresie pozostawiając wyroki wydane w sprawach VIII K 722/16, III K 324/17 i VIII K 280/17 odrębnemu wykonaniu.

Nadto, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., Sąd Rejonowy zwolnił skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów postępowania karnego związanych z wydaniem wyroku łącznego

(wyrok łączny – karta 70 - 71 akt, pisemne uzasadnienie – karty 85 – 89 akt)

Wyrok łączny z dnia 1 marca 2017 roku, wydany przez Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, zaskarżył skazany M. S., zarzucając, że orzeczona wobec niego kara łączna pozbawienia wolności jest zbyt surowa i izoluje go od społeczeństwa, a nie zapobiega i wychowuje. Żałuje czynów których się dopuścił i rozumie, że źle postąpił. Jednak obecnie w zakładzie karnym ma dobrą opinię, co pozwoliło na zatrudnienie go i to nie tylko w izolacji, lecz poza terenem zakładu karnego, co oznacza, że potrafi żyć wedle ustalonych norm i zasad na wolności.

W konsekwencji powyższego zarzutu skazany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie mu łagodniejszej kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, co pozwoli mu na szybszy powrót do społeczeństwa, a przede wszystkim do rodziny, żony i syna.

(apelacja skazanego – karta 93 - 96 akt)

Na rozprawie apelacyjnej obrońca skazanego z urzędu poparł apelację własną skazanego, podkreślając, iż wymierzona w zaskarżonym wyroku kara łączna jest rażąco surowa, nie uwzględnia wszystkich tych okoliczności łagodzących, które skazany wskazał w swojej apelacji, a poza tym Sąd Rejonowy nie uwzględnił tego, że wszystkie przestępstwa skierowane były przeciwko mieniu i popełnione zostały w okresie jednego miesiąca. W związku z tym obrońca wniósł o uwzględnienie apelacji, wymierzenie kary przy zastosowaniu zasady absorpcji i zasądzenie nieuiszczonych nawet w części kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym. Natomiast skazany wywodził jak w apelacji, popierając stanowisko swojego obrońcy z urzędu oraz podając, że ma jedno dziecko w wieku sześciu lat. Z kolei Prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

(protokół rozprawy apelacyjnej – karta 126 akt)

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja skazanego M. S. okazała się niezasadna.

Na wstępie wskazać należy, iż w ocenie Sądu Odwoławczego uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego odpowiada wymogom określonym w art. 424 §1 k.p.k. i pozwala na pełną kontrolę prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy przypomina, że kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem przestępczej działalności sprawcy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sytuacji stwierdzenia przesłanek do orzeczenia kary łącznej, sąd jest zobligowany do wydania wyroku i nie może odstąpić od orzeczenia kary łącznej. Zaznaczyć nadto trzeba, iż nie ma żadnych podstaw prawnych do twierdzenia, iż wyrok łączny powinien skutkować poprawą sytuacji skazanego. Celem kary łącznej nie jest bowiem premiowanie osoby wielokrotnie łamiącej porządek prawny, lecz zapewnienie racjonalnego stosowania kar i środków karnych przez likwidację w postępowaniu wykonawczym ich swoistej, wynikającej z kilkakrotnych skazań, konkurencji.

W drugiej kolejności Sąd Okręgowy pragnie przypomnieć przesłanki warunkujące możliwość wydania wyroku łącznego.

Stosownie do art. 569 § 1 k.p.k., sąd wydaje wyrok łączny w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów, jedynie wtedy, gdy zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej określone w art. 85 k.k. Zgodnie zaś z treścią tego przepisu, sąd orzeka karę łączną, jeśli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, przy czym zgodnie z art. 85 § 2 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1.

Z kar orzeczonych wobec skazanego M. S. obecnie wykonaniu podlegają kary wymierzone wyrokami w sprawach VIII K 722/16, III K 324/17 i VIII K 280/17. Tym samym zasadnie Sąd Rejonowy przyjął, iż właśnie co do tych trzech kar zachodzą podstawy do objęcia ich karą łączną.

Przechodząc do rozważań na temat wymiaru kary łącznej w ramach wyroku łącznego, w pierwszej kolejności należy podkreślić, że zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, nie budzi wątpliwości, że kryteria łączenia kar w wyroku łącznym określa prawo karne materialne, czyli w tym przypadku art. 86 k.k. Stąd „wskazane w art. 86 § 1 k.k. reguły należy stosować niezależnie od tego, czy sąd dokonuje łączenia węzłem kary łącznej poszczególnych kar wymierzonych w tym samym wyroku, czy też orzeka karę łączną dopiero w odrębnie ferowanym wyroku łącznym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 roku, V KKN 528/99, publ. LEX nr 50981).

Zgodnie z regułami wskazanymi w art. 86 § 1 k.k. sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy nie przekraczając jednak 20 lat pozbawienia wolności, przy czym zgodnie z art. 85a k.k. orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. W myśl tego przepisu, w odniesieniu do kary łącznej obejmującej wyroki o sygnaturze VIII K 722/16, III K 324/17 i VIII K 280/17, Sąd I instancji mógł wymierzyć karę łączną w granicach od 2 lat pozbawienia wolności do 4 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności.

Należy także zaznaczyć, że z istoty instytucji kary łącznej wynika, że kara ta może być wymierzona przy zastosowaniu zasady absorpcji (pochłonięcia przez karę najsurowszą pozostałych kar), zasady kumulacji (zsumowania kar jednostkowych) lub zasady asperacji, to jest pośredniej pomiędzy absorpcją a kumulacją.

Analizując zatem w niniejszej sprawie wymiar kary łącznej orzeczonej w punkcie 1 zaskarżonego wyroku łącznego, Sąd Okręgowy miał na względzie, że oparcie wymiaru kary na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczegółowego uzasadnienia. (za: P. Kardas [w:] „Kodeks

karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I, Wydanie II, pod. red. A. Zolla, Kraków 2004r. s. 1137). Nadto wymiar kary łącznej zależy od stopnia związku przedmiotowego i podmiotowego zbiegających się przestępstw.

Mając na względzie przedstawione powyżej zasady wymiaru kary łącznej, Sąd Odwoławczy podzielił stanowisko Sądu I instancji, wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, iż w stosunku do M. S. brak było podstaw do zastosowania zasady pełnej absorpcji. Zasada ta może bowiem znaleźć zastosowanie w tych wypadkach, gdy zachodzi ścisły związek podmiotowy i przedmiotowy między przestępstwami. Przez związek podmiotowo – przedmiotowy rozumie się przede wszystkim podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację i czas popełnienia każdego z nich. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 2 lipca 1992r., II Akr 117/92, KZS 192, z. 3-9, poz. 50).

Odnosząc się do powyższego, przyznać wprawdzie należy rację obrońcy skazanego, iż wszystkie czyny przypisane skazanemu łączonymi wyrokami zostały popełnione w ciągu jednego miesiąca (styczeń – luty 2016 roku), lecz już nie ma między nimi, wbrew stanowisku obrońcy skazanego, związku podmiotowo – przedmiotowego: są to czyny przeciwko mieniu, lecz różnego rodzaju – rozbój, oszustwa i kradzieże z włamaniem. Słusznie zatem Sąd I instancji w uzasadnieniu wydanego orzeczenia podkreślił (ostatnie zdanie strony 3 kończące się na stronie 4 uzasadnienia – karta 87 i 88 akt), że w niniejszej sprawie „wykluczone było zastosowanie pełnej, a nawet częściowej absorpcji i wymierzenie jako kary łącznej kary jedynie 2 lat pozbawienia wolności czy też kary niewiele przekraczającej ten wymiar”. Tym bardziej, że, jak to słusznie zauważył Sąd I instancji, już w dwóch pierwszych sprawach orzeczono kary łączne, albowiem przypisano skazanemu więcej niż jedno przestępstwo. Wreszcie, jak to słusznie podkreślił Sąd I instancji, M. S. był już wielokrotnie karany, odbywał kary pozbawienia wolności, a pomimo tego po opuszczeniu zakładu karnego dopuszczał się kolejnych przestępstw. Trudno zatem przyjąć, aby doszło do resocjalizacji skazanego. Prawidłowo też Sąd I instancji z dystansem podszedł do tak podkreślanej, przede wszystkim przez skazanego, pozytywnej o nim opinii i dopuszczeniu go do pracy poza zakładem karnym. Jak wynika bowiem z opinii Aresztu Śledczego w Poznaniu, skazany rozpoczął odbywanie kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu półotwartego. Podgrupę zweryfikowano w styczniu 2017 roku z uwagi na stwierdzenie obecności (...) w moczu i krwi skazanego. Dopiero po tym zdarzeniu zachowanie skazanego uległo poprawie.

Jak wynika z pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku łącznego, Sąd I instancji w pełni uwzględnił treść opinii o skazanym z Aresztu Śledczego w Poznaniu, a także przyjął do wiadomości, iż skazany dla dobra swojego sześciolatniego syna chciałby jak najszybciej opuścić zakład karny. Jednak, według Sądu I instancji, nie dało to wystarczających podstaw do wymierzenia M. S. kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji. Zdaniem Sądu I instancji, dla skazanego dziecko jest argumentem przetargowym w walce o jak najniższy wymiar kary łącznej, a tak naprawdę, to nie przejmował się nim, gdy popełniał kolejne przestępstwa, a przecież już wówczas miał syna. Wskazuje na to także informacja, że skazany nie wywiązywał się z obowiązku alimentacyjnego.

W kontekście powyższego żadnych zastrzeżeń Sądu Odwoławczego nie wzbudza ukształtowanie wymiaru kary łącznej na zasadzie asperacji, zaś wymierzona skazanemu M. S. - w efekcie zastosowania tej zasady - kara łączna 4 lat pozbawienia wolności w żadnej mierze nie może być uznana za niewspółmiernie surową.

Zgodnie z poglądem wyrażonym w orzecznictwie rażąca niewspółmierność kary zachodzi wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd Rejonowy, a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary, w tym konkretnym przypadku kary łącznej. Zarzut niewspółmierności kary, aby był zasadny, musi dotyczyć rażącej niewspółmierności, a więc nie nadającej się do zaakceptowania (wyrok Sądu Najwyższego w sprawie II KR, publ. OSP z 1995, nr 6, poz. 18).

Mając powyższe na uwadze, to jest zarówno przypomniane zasady orzekania kary łącznej, jak i okoliczności które miał na względzie Sąd I instancji orzekając karę łączną, Sąd Okręgowy stwierdza, że nie znajduje żadnych podstaw do ingerencji w zaskarżone orzeczenie. Zaś dalsze złagodzenie kary łącznej mogłoby doprowadzić w konsekwencji do powstania u skazanego przekonania, że nie poniósł on odpowiedzialności za wszystkie popełnione

przez niego przestępstwa, co byłoby niedopuszczalne z punktu widzenia prewencji ogólnej, jak i szczególnej. M. S. jest wielokrotnym przestępcą i powinien ponieść realną i słuszną karę za wszystkie czyny zabronione, których się dopuścił.

Reasumując, Sąd Okręgowy nie dopatrył się w zaskarżonym wyroku uchybień skutkujących jego uchyleciem bądź zmianą i dlatego utrzymał go w mocy, uznając apelację skazanego za niezasadną i niezasługującą na uwzględnienie (punkt 1 wyroku).

Skazanemu przyznano obrońcę z urzędu, który wziął udział w rozprawie apelacyjnej. Skazany nawet w części nie uiszczył kosztów obrony, dlatego też Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. G. kwotę 147,60 złotych brutto tytułem zwrotu nieuiszczonych nawet w części kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym – art. 624 § 1 w związku z art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w związku z § 4 ust. 1 pkt 3 i § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu Dz. U. z 2015 r. poz. 615 (punkt 2 wyroku).

Orzeczenie o kosztach uzasadniają przepisy art. 624 § 1 k.p.k. i art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych. Sąd Okręgowy zwolnił skazanego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze uznając, iż uiszczenie tych kosztów byłoby dla skazanego zbyt uciążliwe z uwagi na to, że przebywa on w zakładzie karnym, gdzie wprawdzie pracuje, ale nieodpłatnie, a ciąży na nim obowiązek alimentacyjny (punkt 3 wyroku).

/Małgorzata Winkler-Galicka/ /Małgorzata Ziolecka/ /Ewa Taberska/